A°. 1852. N°. 298.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 17 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 14 December.

[*Uit bijzondere berigten.*] Het gerucht, dat men een bezoek van den Keizer van Oostenrijk te verwachten heeft, wordt bevestigd. Naar men verneemt, kan Z. M. reeds morgen alhier aankomen, en wacht men nog slechts een telegrafisch berigt, omtrent den juisten tijd dezer komst. Reeds voor een geruimen tijd heeft de jonge Keizer onzen Koning een bezoek toegedacht, en heeft Z. M., na de bestaande zamenkomst van de Keizers en den Koning in Warschau vooreerst niet schijnt te zullen plaats hebben, besloten, om dit zijn voornemen te volvoeren. Z. M. de Koning is voor eenige dagen, in eenen zeer vriendschappelijken brief, daarvan onderrigt geworden, en heeft dien even minzaam beantwoord. In het koninklijke slot is dadelijk eene rij van staatsie-vertrekken voor het verblijf des Keizers in gereedheid gebragt.

De directeur-generaal der belastingen, baron *v. Pommeresche*, is van de pruissische zijde tot gemagtigde benoemd voor de onderhandelingen met den oostenrijkschen commissaris, den baron *v. Bruck*.

Morgen komt de Tweede-Kamer bijeen. Aan de begrooting wordt bij het ministerie nog gearbeid. Of de genoemde Vergadering zich zonder tegenstand met het beginsel eener bijeenkomst der Wetgeving om de twee jaren zal vereenigen, zal te bezien staan. De beslissing zal, even als bij de voorloopige verkiezing van den voorzitter, afhangen van de houding der katholieke partij. Weigeren de leden derzelve, die anderzins tot de behoudende partij behooren, hunne ondersteuning aan de vrijzinnigen, dan kan de Regering op eene meerderheid rekenen: zelfs dan, als zij hunne stemmen terughouden.

FRANKFORT, 14 December.

De Bondsvergadering heeft den verkoop van het geschut en de andere krijgsbehoeften der duitsche vloot aan Hanover goedgekeurd. Over de zoo dikwerf besprokene versterking van het Bonds-leger met 150,000 man, waartoe de kleinere Staten niet kunnen besluiten, heeft reeds menige conferentie plaats gehad, zonder dat men daarmede veel verder is gekomen. Thans heeft zich de vraag voorgedaan, of het, daar Frankrijk zijne krijgsmagt daadwerkelijk met 20 à 30,000 man heeft verminderd, wel staatkundig kan worden geacht, om ernstig op die vermeerdering aantedringen. — Anders is het gelegen met het ontwerp, betreffende het gebruik van de drukpers, 't welk voor geheel Duitschland verbindende zoude zijn; doch te dien aanzien bestaat er verschil van gevoelens tusschen Oostenrijk en Pruissen, omtrent de beginselen, waarop het gevestigd is.

VAN DEN RIJN, 15 December.

In berigten uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de nieuwe vizier besloten schijnt te hebben, om in de regeling der staatsaangelegenheden zijnen eigenen gang te gaan, zonder zich veel om de raadgevingen van in de staatkunde niet onervarene personen te bekommeren. Intusschen heeft het besluit, om de stoomvaart onder vreemde vlaggen in den Bosporus te verbieden, reeds zeer ernstige protesten van de groote mogendheden uitgelokt, en is de handel in de genoemde hoofdstad niet weinig verontrust, door eene ordonnantie, waarbij de omloop van vreemde geldspecien wordt verboden, met bepaling, dat dezelve tegen een zeer nadeelig tarief voor turksch geld kunnen worden ingewisseld. Naar luid van een telegrafisch berigt, waar in van brieven uit Konstantinopel van den 4den December wordt gewaagd, zoude de onrust van den handelsstand aldaar niet weinig zijn vermeerderd door de weigering van de Bank, om turksch staats-papier in betaling aantenemen.

Volgens een oostenrijksch blad, zou de erkenning van den Keizer der Franschen, als *Napoleon III*, door Oostenrijk en Rusland, in verband staan met een besluit der fransche Regering, om aan de genoemde Staten tot eene zekere hoogte de vrije hand te laten, ten aanzien hunner staatkunde, betreffende het Turksche Rijk, in 't welk zoo vele sporen van verval worden opgemerkt.

PARIJS, 14 December.

Heden wordt in den *Moniteur* het Senaats-besluit, betreffende de inrigting der civile lijst en de dotatie van de Kroon, afgekondigd. Dat besluit wordt voorafgegaan door het te dien aanzien in den Senaat door den heer *de Casabianca* uitgebragte verslag.

De voornaamste in het genoemde Senaats-besluit voorkomende bepalingen zijn de navolgende:

„ De civile lijst des Keizers is, zoolang zijne Regering duurt, vastgesteld op een bedrag van 25 millioen fr. elk jaar; welke som in der tijd is toegekend aan den Keizer, bij het Senaats-besluit van den 28sten Floreal van het jaar XII.

„ De douairie van de Keizerin zal bij een afzonderlijk Senaats-besluit worden vastgesteld. De Senaat zal zich daarmede bezighouden, bij gelegenheid van het sluiten van het huwelijk des Keizers.

„ Eene jaarlijksche dotatie van 1½ milioen fr. wordt toegekend aan de gezamenlijke Prinsen en Prinsessen van het keizerlijke geslacht. De verdeeling dier som wordt aan den Keizer overgelaten.

„ Tot de onroerende goederen der dotatie van de Kroon behooren de keizerlijke paleizen, de gebouwen en de bosschen, als: de Tuilerien, het Elysée, het Palais-royal, Versailles, Marly, Saint-Cloud, Saint-Germain, Meudon, Fontainebleau, Compiègne, Rambouillet, Pau, Straatsburg, Lamothe-Beuvron, Villeneuve-l'Etang en la Grillière, met de bij die paleizen gelegene bosschen en parken; — de fabrieken te Sèvres, te Beauvais en der Gobelins; — de bosschen van Vincennes, Dourlan, Senart en Laigne.

„ De goederen, welke de Keizer heeft bezeten tijdens zijne troon-bestijging, zijn gevoegd bij het staats-domein. Deze zijn de domeinen te Lamothe-Beuvron, Villeneuve l'Etang en la Grillière.

„ De roerende goederen van de dotatie der Kroon bevatten, even als onder het Keizerrijk en de Monarchie, de kroon-diamanten, de musea, de boekerijen en verdere kunst-verzamelingen."

De overige bepalingen van het Senaats-besluit strekken tot regeling van het genot der voordeelen, welke voortspruiten uit de goederen, waaruit de dotatie der Kroon bestaat. — De heer *Fould* zal bij zijnen titel van minister van Staat nog dien voegen van minister van het Huis des Keizers.

De Regering had gewenscht, tegelijk met het bovengemelde Senaats-besluit, ook dat betreffende de wijzigingen der Constitutie uittevaardigen. Dit heeft echter niet kunnen geschieden, en meer en meer blijkt het, dat de voorstellen der bewindslieden in den Senaat eenen vrij heftigen tegenstand ontmoeten. De Keizer moet hebben te kennen gegeven, dat hij geenszins voornemens was om toetegeven. Reeds wordt verzekerd, dat Z. K. M. begint intezien, dat hij niet genoegzaam staat kan maken op de voormalige behoudende partij, in zoover die in den Senaat wordt vertegenwoordigd, en dat hij zich heeft gewend tot de hoofdleiders der partij van den vooruitgang, en onder dezen tot den heer *Carnot*. De vrienden van dezen laatsten beweren, dat alles wat te dien aanzien is verbreid, ten eenemale uit de lucht is gegrepen.

Heden heeft de Keizer de zalen van het Stadhuis in oogenschouw genomen. Z. M. was welvarende. Dat de togt naar Compiègne is uitgesteld, wordt thans toegeschreven aan den tegenstand, welken het ontwerp van het Senaats-besluit, betreffende de wijziging der staatsregeling, ondervindt.

De Regering heeft de regtskundige faculteit alhier eenigermate gewijzigd, en gelast, dat een einde zal worden gemaakt aan het onderwijs, 't welk tot dusver is gegeven in de zoogenaamde constitutionele regts-wetenschap. Daarentegen zal de studerende jongelingschap onderwijs ontvangen in het romeinsche regt, en meer in 't bijzonder in de Instituten van Justinianus. Deze maatregel wordt onder anderen hoogelijk geprezen in het clericale hoofd-orgaan, 't welk beweert, dat de staatkunde van het onderwijs behoort te zijn uitgesloten. De schrijvers van dat blad vestigen de aandacht op Duitschland, en schrijven de rampen, welke dat land in de laatste tijden hebben geteisterd, grootendeels toe aan de staatkundige denkbeelden, welke, onder het toezigt der Regeringen, aan de jongelieden op de verschillende Hoogescholen zijn ingeprent.

— Te Frontignan, in het dep. van de Herault, is, op last van den prefect, het geheele gemeente-bestuur ontbonden, omdat de afkondiging van het Keizerrijk door hetzelve niet heeft plaats gehad met de voorgeschrevene plegtigheden. Het genoemde departement moet geteld worden onder die gewesten, in welke de legitimistische en republikeinsche partijen nog altijd de meeste aanhangers tellen.

— De prefect in het dep. van de Boven-Garonne, de heer *Chapuis de Montlaville*, heeft, bij gelegenheid der invoering van den keizerlijken regeringsvorm, eene proclamatie afgekondigd, die in opgewondene bewoordingen niet onderdoet voor de laatstelijk door hem bekend gemaakte aanspraken. In die proclamatie leest men, onder anderen, de navolgende uitdrukkingen:

„ *Napoleon III* heeft thans eene plaats ingenomen naast den stichter zijner dynastie. De nakomelingschap zal hen beiden bewonderen, en zeggen, dat de een niet volmaakt zou zijn geweest, zonder den anderen; dat zij zijn de twee halven, welke gezamenlijk een geheel uitmaken; dat zij de geheele omwenteling van 1789 vertegenwoordigen, en optreden als de eenheid dier belangrijke gebeurtenis. Beiden zullen met den eernaam van *de Grooten* bestempeld worden.

„ Heeft de nieuwe dynastie der *Napoleons* al geene eeuwen van haar bestaan achter zich, dan toch mag zij zich verheffen op vier volks-stemmingen, die van 3 tot 8 millioenen zijn opgeklommen. Elke dier stemmingen kan men gerustelijk in waarde en beteekenis gelijkstellen met eene eeuw.

„ Daardoor is het zegel gedrukt op den sluitsteen, welke den afgrond bedekt. Voortaan zullen Vorst en Volk zaam verbonden, te zamen op den breeden weg, welke thans is geopend, de toekomst te gemoet gaan en op de meest vredelievende wijze van lieverlede die veranderingen voorbereiden, die uitsluitend de verbetering van het lot der noodlijdende klasse ten doel hebben, en welker strekking is de meer gelijkmatige verdeeling van den algemeenen welstand.

„ Leent alzoo met eerbied en vertrouwen het oor aan de openbare afkondiging van het souvereine besluit, waarbij het fransche Keizerrijk wordt hersteld; Prins *Lodewijk Napoleon* tot de keizerlijke waardigheid verheven; de maatschappij op hare aloude grondslagen bevestigd, en waarbij aan het Vaderland de roemvolle rang wordt hergeven, welken hetzelve eertijds bezat, tot het in de dagen van het Burgerlijk Wetboek en tijdens de onsterfelijke zegepralen in de velden van Austerlitz en Wagram, was geplaatst aan het hoofd der natien van de nieuwe geschiedenis."

— De maire van de stad Meaux heeft, na de voorlezing van de proclamatie, waarbij de invoering van den keizerlijken regeringsvorm werd afgekondigd, uit gewoonte den kreet aangeheven van: „ leve de Republiek!" De volksmenigte is in een luid gelach uitgebarsten, en de genoemde ambtenaar heeft zich blijkbaar in groote verlegenheid verwijderd.

— De spaansche Regering heeft het verzoekschrift van den hertog *de Sotomajor*, waarin hij magtiging verlangde tot het constitueren eener kiezers-vereeniging, van de hand gewezen. De genoemde staatsman zou zich op de Koningin beroepen. Van alle zijden werden dergelijke verzoekschriften aangeboden.

LONDEN, 14 December ('s avonds).

Het schroef-stoomschip *Queen-of-the-South*, 't welk den 6den November van de Kaap de Goede-Hoop is vertrokken, is gisteren te Plymouth aangekomen. Uit de met dit schip aangebragte berigten blijkt, dat de oorlog tegen de Kaffers en de oproerige Hottentotten aan de grenzen der volkplanting nog niet was ten einde gebragt, maar dat men gegronde hoop voedde, dat de opstandelingen zich eerlang genoodzaakt zouden zien, door gebrek aan leeftogt zoowel, als aan krijgsbehoeften, om den strijd optegeven. Sommige der opperhoofden hadden reeds te kennen gegeven, dat zij niets liever wenschten, dan den vrede; maar de bevelvoerende generaal *Cathcart* had verklaard, zich in geene onderhandelingen te kunnen inlaten, zonder eene voorafgaande onvoorwaardelijke onderwerping van de genoemde opperhoofden aan het britsche oppergezag, en daartoe schenen deze nog niet te hebben kunnen besluiten.

De bekende Waterkloof is in het ongestoord bezit gebleven van de britsche troepen, welke, zonder ophouden, de stroopende benden, zoodra zij zich slechts vertoonen, aanvallen en tot het uiterste vervolgen. *Sandilli* zelf heeft groot gevaar geloopen van gevangen te worden genomen, en is alleen ontsnapt door het storten van het paard van den luitenant *Whitmore*, van de kaapsche scherpschutters te paard, toen deze op het punt was, om dien muiteling te bereiken. Het is den luit.-kollonel *Eyre* gelukt, om de legerplaats van den hottentotschen muiteling *Uithaalder*, in de bosschen van Anatola, optesporen en te vernielen, zonder dat deszelfs volgelingen er aan gedacht hebben, om zich te verdedigen. Het was, wel is waar, den bevelhebber nog niet gelukt, om de opstandelingen voor goed tot over de Kei terugtedrijven; maar de jammerlijke toestand, in welken al degenen, welke in gevangenschap zijn geraakt, zich bevonden, deden veronderstellen, dat de opstandelingen, van welke ook bij de laatste strooptogten zeer velen zijn gesneuveld, den strijd niet lang meer zouden kunnen volhouden.

— In afwachting van de land-brievenmaal uit de Oost-Indien, heeft men voorloopig uit Triest tijding bekomen, nopens den hoofdinhoud van de daarin vermelde berigten. Deze tijding bevat echter, behalve hetgeen reeds deswegens door den telegraaf is overgebragt, weinig belangrijks. De tweede afdeeling der troepen van den generaal *Godwin* was ter scheep van Rangoon naar Prome vertrokken. Van Calcutta zijn den generaal *Godwin*, over land 250 olifanten toegezonden, welke men meende, dat, onder behoorlijke bedekking, Prome zonder veel bezwaar zouden bereiken. De zoon van den in vorige oorlogen zeer beroemd geworden *Bandoola*, en de voormalige bewindhebber van Rangoon hadden zich aan de britsche overheden onderworpen, en nog andere invloedrijke personen zouden wel denkelijk dit voorbeeld volgen. Pegu zoude, zoo men zich voorstelde, onmiddelijk met de britsche bezittingen worden vereenigd. Indie was voor het overige in rust, met uitzondering van Punjaub; doch ook derwaarts waren troepen in aantogt, ten einde de orde te herstellen en de weerbarstige opperhoofden tot hun pligt te brengen en te tuchtigen.

— Den 13den is in het Huis der gemeenten de beraadslaging over de geldmiddelen voortgezet. De heer *Cobden* heeft de voordragt van den heer *Disraëli* heftig bestreden, en beweerd, dat, door de voorgestelde verhooging der belasting op de woningen, eene bedekte poging wordt aangewend, om de steden te bezwaren ten gunste van de landbewoners; — dat dit geenszins een strijd is tusschen de dusgenaamde lords van de katoen, en de groote bezitters van den grond, maar van bevolking tegen bevolking, en dat de vermindering van den accijns op de mout geenszins kan opwegen tegen de verhooging van de belasting op de huizen. Van de zijde der Regering is met warmte het tegendeel beweerd. De heer *Goulburn* heeft begrepen, dat de invoering van het stelsel van den heer *Disraëli* zou kunnen strekken, om het staats-krediet te doen wankelen. Ter beurze schijnt men nog in 't onzekere te verkeeren, ten aanzien van den vermoedelijken uitslag.

— De *Iberia*, den 5den van Gibraltar vertrokken, heeft berigten uit Lissabon van den 9den dezer aangebragt. De onderhandelingen tusschen de Regering en de Bank hadden nog niet tot een gewenschten uitslag geleid, en zoo het scheen stonden beide de partijen nog even vijandig tegen elkander over als te voren. Het gerucht wilde, dat de minister van Financien zijn ontslag zoude vragen en worden opgevolgd door den heer *Franzini*, welke reeds te voren met deze betrekking bekleed is geweest, maar daarbij meer blijken heeft gegeven van goeden wil en gevoel van billijkheid, dan van bekwaamheid.

LONDEN, 15 December.

De beraadslaging over de financiële voordragt van het ministerie is gisteren avond in het Huis der gemeenten voortgezet, maar het is nog niet tot eene beslissing omtrent eenig punt gekomen. Het ontwerp is weder door verscheidene sprekers bestreden; voornamelijk de voorgestelde uitbreiding van de belasting op de huizen, en bij herhaling is de meening ontwikkeld, dat de vermindering der mout-belasting geene verligting voor het meerendeel der bevolking zou opleveren.

Van den kant der ministers is op den voorgrond gesteld het bij de voordragt aangenomen beginsel, om de directe belasting op nieuw eenigzins uittebreiden, en daarentegen, in het belang der groote volksmenigte, de heffing van regten op voorwerpen van verbruik te verminderen. Zij verlangden, dat het Huis omtrent dit beginsel zou beslissen, en verklaarden, dat zij het nopens het eerste voorstel (betreffende de belasting op de huizen) te nemen besluit zouden aanmerken als van afdoenden invloed op hunne geheele voordragt.

Morgen avond zal de beraadslaging hervat worden.

BRUSSEL, 15 December.

De heer *Dumortier* heeft in de Kamer der Gedeputeerden aangekondigd, dat hij, na de stellige verklaring van den tegenwoordigen minister van Binnenlandsche Zaken, dat deze de voetstappen van zijn voorganger allezins dacht te volgen, te rade is geworden, om zijn voorstel, betreffende het lager onderwijs, vooreerst terug te houden. — Nog gedurig worden de aanvallen van de partij der clericalen met warmte herhaald. De heer *de Merode* heeft zonder omwegen verklaard, dat de wet van 1850 niet anders dan als blijkbaar ongerijmd kan worden aangemerkt. De heer *Devaux* heeft zich voorgesteld, om de athenea te verdedigen.

De heer *de Montalembert*, die vooral in landen, in welke de clericale partij geen overwegenden invloed kan uitoefenen op de Regering en de groote meerderheid der bevolking, een parlementairen regeringsvorm dienstbaar acht, ook ter bevordering der belangen dezer partij, bevindt zich in deze hoofdstad en heeft de beraadslaging der Gedeputeerden van gisteren bijgewoond.

'SGRAVENHAGE, 16 December.

Bij kon. besluit van 15 December, zijn tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw benoemd: *J. A. Keurenaar*, majoor der genie bij het leger in Oost-Indie; *H. D. Potter*, resident van Samarang; *E. C. C. Steinmetz*, luit.-kol. der genie bij het leger in Oost-Indie; en *G. Wassink*, dirigerend off. van gez. 1ste kl. bij het leger in Oost-Indie.

— Bij besluit van 15 Dec., heeft Z. M., met intrekking van het besluit van 21 Julij 1852, voor zooveel de benoeming van eenen burgemeester der gemeenten Hendrik-Ido-Ambacht en Sandelingen-Ambacht betreft, tot burgemeester dier gemeenten benoemd *A. Kluit Hz.*

— In de zitting van de Eerste-Kamer van heden is ingekomen een adres, strekkende om in de conversie-wet beschermende bepalingen te brengen in het belang van weezen en minderjarigen.

Bij de beraadslaging over de voordragt, betreffende de heffing van sommige belastingen bij admodiatie in Limburg, hebben de heeren *Beerenbroek*, *van Rijckevorsel*, *de Kempenaer*, *Regout* en *Jordens* het woord gevoerd, en zijn deze sprekers door den minister van Financien beantwoord. Ten slotte is het ontwerp met 33 tegen 3 stemmen aangenomen.

Morgen zal de Kamer over sommige der bij haar aanhangige voordragten beraadslagen, en zaturdag over de conversie-wet.

HAARLEM, 16 December.

In de bijeenkomst van den Raad dezer stad van gisteren, zijn de aanteekeningen, betreffende het verhandelde in de vorige vergadering, na eene zeer breedvoerige beraadslaging, eenstemmig goedgekeurd, uitgezonderd de stem van den heer *Salvador*, die daarbij verklaarde, dat deze notulen voor hem niets dan onwaarheden behelsden.

Een brief van den Commissaris des Konings in deze provincie, betreffende het onderhoud van de Leimuider-brug, is in handen gesteld van de commissie, welke reeds te voren betreffende die zaak is gehoord.

Een adres van Regenten van het Luthersche Wees- en Armhuis, bezwaren inhoudende tegen de wijziging hunner begrooting, en tevens ontslag verzoekende als bestuurders der aangelegenheden van de buiten-armen hunner gemeente, — en een adres van Regenten van het R. K. Wees- en Armenhuis, mede bedenkingen inhoudende, ten aanzien van de wijzigingen hunner begrooting, zijn in handen gesteld van de financiële commissie.

Na vooroopig ten aanzien van het onderzoek van eenige rekesten te hebben beschikt, heeft de Raad besloten, om een berigt van den contrôleur der stedel. accijnsen, op het adres van *S. Fongers*, betreffende de opening van een aan hem geadresseerd verzegeld mandje, ter inzage der leden neder te leggen, en nader daarop terug te komen.

De commissie, in welker handen zijn gesteld de adressen van de heeren *v. d. Breggen* en *Salvador* aan Ged. Staten, betreffende hunne afkeurende stemmen op de begrooting voor 1853, heeft verslag dienaangaande uitgebragt, en de ontwerpen voor twee afzonderlijke daarop intedienen antwoorden voorgesteld. De Raad heeft besloten, beide dadelijk in overweging te nemen. Dat, betreffende het adres van den heer *v. d. Breggen*, is zonder hoofdelijke stemming, doch tegen die van den heer *Salvador*, goedgekeurd, terwijl de adressant zich buiten stemming heeft gehouden. — Het ontwerp, betreffende het adres van den heer *Salvador* is, bij hoofdelijke stemming, goedgekeurd, tegen de stemmen van de heeren *van der Breggen* en *Salvador*, terwijl de heeren *de Vries*, *Schultz* en *Elias* zich buiten stemming hebben gehouden, als niet tegenwoordig geweest zijnde bij de vroegere beraadslaging over het art. der begrooting, op 't welk in het adres is gewezen.

Een berigt van B. en W. op het adres van den lijkbezorger *Boesmans* c. s. en houdende inlichting, omtrent de door hen verleende vermindering op het tarief voor het vervoer van lijken, is, ter inzage der leden, nedergelegd, om in de volgende Vergadering in overweging te worden genomen.

Op voorstel van den heer *Salvador* is, bij meerderheid van stemmen, besloten, om aan de tegenwoordige poortiers, bij wijze van gratificatie, eene verhooging van wedde toetestaan tot het vroeger door hen genoten bedrag.

Overeenkomstig het verslag der financiële commissie, wordt besloten, om een stuk lands in den Romolen-polder voor een bedrag van *f* 2000, in eigendom aan het Elisabeths-Gasthuis aftestaan; welk bedrag tot aflossing van schuld zal worden aangewend.

Naar aanleiding van een berigt van den contrôleur der stedelijke accijnsen wordt, overeenkomstig het voorstel der financiële commissie, besloten, aan de stedelijke commiezen eene buitengewone toelage toe te kennen voor de door hen te doene bekeuringen, waarvan het bedrag gelijk zal staan aan de helft der aan de gemeente verschuldigde boeten.

Na eenige woordenwisseling over het rekest van den heer *C. K. de Geus*, een eervol ontslag verlangende uit zijne betrekking als opzigter over de stedelijke werken en gebouwen, wordt het voorstel van den heer *de Breuk* goedgekeurd, om in eene beslotene vergadering daarover te beraadslagen. Zoo men verneemt, is in dezelve besloten, om het verlangde eervol ontslag met den eersten April aanstaande te verleenen.

Na het hervatten der beraadslaging in de openbare vergadering heeft de heer *Salvador* schriftelijk zijn ontslag als lid en voorzitter der commissie voor de verzoekschriften, om daarbij aangevoerde redenen, ingediend.

HAARLEM, 16 December.

Een berigt uit Madrid, van 11 December, meldt, dat de Bank aan het gouvernement de benoodigde gelden zou voorschieten voor de aanstaande betaling van de halfjarige rente der staatsschuld.

Uit Weenen meldt de telegraaf, dat de Keizer de reis naar Berlijn, over Dresden, heeft aangenomen.

Het barkschip *Elize Henriette*, groot 250 gemeten lasten, gebouwd op de werf van den scheepsbouwmeester *F. F. Groen*, te Amsterdam, voor rekening van de heeren *Broen en C°.*, is gisteren (15 Dec.) met goed gevolg van stapel geloopen, en dadelijk daarna voor rekening der voornoemde firma de kiel gelegd voor een nieuw te bouwen barkschip, genaamd *Amsterdam*, groot 200 gemeten lasten.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 December. Den 15den dezer in Texel binnengekomen: *Antje*, Ruiten, Havana; *Emerald*, Ford, Londen; en uitgezeild: de stoomb. *Lord John Russell*, Londen; *Freeden*, Göttig, Cardiff; *Anna*, Philips, Newcastle, de beide laatsten zijn uit zee teruggekomen; *Emelie*, Gronoh, Straalsund. Wind z. w. - z.

Den 15den dezer van Brielle uitgezeild: *Norfolk*, Goole. Wind z. w.

Den 16den Oct. te Pekalongan binnengekomen: *Afrika*, Ouman, Batavia.

Den 6den Nov. aan de Tafelbaai binnengekomen: *Gouv. Generaal Rochussen*, Rijken, Rotterdam; en uitgezeild: 2 dito *d'Elmina*, Teengs, Rotterdam naar Akyab.

Den 18den Oct. van Simonsbaai uitgezeild: *vier Gezusters*, Verschuur, Rotterdam naar Batavia.

Den 9den Nov. te St. Helena binnengeloopen: *Harmonie*, Bouma, Batavia naar Rotterdam.

Den 6den Nov. te Ascencion binnengeloopen: *Willem Ernst*, Doornik, Batavia naar Amsterdam, heeft 8 dito de reis voortgezet.

Den 4den dezer te Gibraltar binnengekomen: *Maria Johanna*, van der Gouwe, Vlaardingen.

Gepraaid: 17 Nov., op 20° 16' n. b. en 32° 19' w. l., *Komeet*, kapt. Zeylstra, Amsterdam naar Suriname.

AMSTERDAM, 15 December. De kof in de Eijerlandsche gronden verongelukt, is, volgens brief van Texel van 14 dezer, waarschijnlijk het Oldenburger schip *Margaretha*, gevoerd geweest door kapt. Genters, beladen met haver en boonen.

CORUNNA, 3 December. Het schip *Hijlke Tromp*, kapt. Mooy, van Amsterdam naar Gibraltar en Genua, is zwaar lek en met meer andere schade te Barguero, 15 mijlen beoosten kaap Ortegal, binnengeloopen; zal herwaarts komen om te lossen en te repareren.

DOUVRES, 12 Dec. Het schip *Jonge Walrave*, kapt. Gnodde, van Newcastle naar Trapani, is alhier met gebroken boegspriet, schade aan de voorsteven enz. binnengeloopen, zijnde aangezeild.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

16 *December* 1852. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	66	5/16	66
" "	3	"	78⅝	79⅛	—
" "	4	"	97¾	98	97 15/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	95⅝	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	"	119	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	97 11/16	⅞	97 11/16
Aand. Holl. Spoorweg.			82¼	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	102	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	76⅝	⅞	76⅝
" . . .	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	"	109⅜	⅝	109⅜
" " 1828/1829 .	5	"	107⅝	¾	107⅝
Certificat. " 1831/1833 .	5	"	97	—	—
" " 1840 . . .	4	"	92¼	⅜	—
" bij Stieglitz. . .	4	"	91¾	⅞	—
" " " N.	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	—	—	—
Certific. van " . .	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	86⅝	¾	86⅝
SPANJE, Obligatiën	1	"	23 9/16	⅞	23 9/16
"	3	"	48¾	13/16	—
" Binnenl. . .	3	"	42 11/16	43⅛	42¾
Amortisable			5⅞	15/16	—
Bew. Coupon			3½	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	79	⅞	—
" " N. . .	5	"	93¼	⅞	93¼
" " . .	2½	"	41⅛	¾	—
BELGIE, ...	2½	"	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	53⅞	54⅛	54 1/16
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	99¾	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	"	42⅜	½	—
"	4	"	38⅞	39	38 15/16
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	"	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	21⅞	22 5/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	24 1/16	⅛	24 1/16
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105⅞. Aandeelen Haarlem.-meer 5 pc. 102½. Maatsch. van Weldadigheid 4 pc. 89¼ à ¾. Rusland cert. adm. Londen 4½ pc. 101. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 93¼. Weener-Aandeelen fl. 250, *f* 360. Sardinie 5 pc. 94¼. Columbia Equador 4⅛. Grenada obl. uitgest. 12⅛ à ¼. Louisiana 5 pc. 100½. De 4½ pc. Brazilie 96¾. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

Van de binnenl. fondsen waren de 3 pcts. ten slotte iets vaster; de overige als gisteren. — Belgische willig; fransche aangeboden; spaansche en portugesche onveranderd; russische en oostenr. metall. willig; zuid-americ. iets flaauwer.

MADRID, 11 December. De 3 pc. 45¼; 1 pc. 24⅝.

WEENEN, 15 December. De 5 pc. metall. A. 95; B 109½; dito van 1852 94⅛.

FRANKFORT, 14 December. De 5 pc. metall. 81⅞. Spanje 1 pc. 23 1/16.

LONDEN, 15 December. De 3 pc. gecons. resc. 100. Mexico 24⅜. Grenada 22⅛; uitg. 12½. Portugal 4 pc. 40¼. Spanje 3 pc. 50⅛; 1 pc 23¾.

PARIJS, 15 December. De 3 pc. renten 82 fr. 15; 4½ pc. 106. Spanje 3 pc. binn. 44; 1 pc. 22½ à 23½.

ANTWERPEN, 16 December. Spanje 3 pc. binn. 43¼; 1 pc. 23 3/16.

PRIJZEN VAN SPECIEN.

AMSTERDAM, 16 December. Nieuwe Ducaten *f* 0,00 à *f* 0,00. Ongerande dito *f* 5,50 à *f* 5,60. Wigtige Engelsche Souvereinen *f* 11,80 à *f* 11,90. Dito Pistolen *f* 9,65 à *f* 9,75. Nieuwe Louis d'Or *f* 10,90 à *f* 11,00. Stukken van 20 fr. *f* 9,40 à *f* 9,50 het stuk. Baren Goud en Gouden Specien van *f* 1442,60 per N. P. fijn 11 à 11½ pc. Zilver van 900 tot 300/d. *f* 104,50 à *f* 105,00 per N. P. fijn. Piasters *f* 2,55 à *f* 2,60. Fransche Kroonen *f* 2,70 à *f* 2,75. Stukken van 5 fr. *f* 2,33 à *f* 2,36. Brabandsche Kroonen *f* 2,65 à *f* 2,70. Pruissische daalders *f* 1,73 à *f* 1,76. Tiengulden-stukken *f* 9,75 à *f* 9,80.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 14 Dec. *Tarwe* met veel vraag, 30 c. hooger; 123 à 127 p. jar. r. *f* 7,90 à *f* 8,40; 123 à 127 p. n. r. *f* 7,60 à *f* 8,60. *Rogge* mede hooger verhandeld; 120 p. n. inl. *f* 6,55; 116 à 120 p. jar. *f* 6,05 à *f* 650. *Boekweit* als voren; 113 à 116 p. gr. zand *f* 5,75 à *f* 6,05; 113 à 116 p. veen *f* 5,30 à *f* 5,65. *Garst* lager; 96 à 103 p. wint. *f* 4,50 à *f* 5,10; 107 p. knobbe *f* 4,95. *Haver* iets hooger; 82 à 89 p. dikke br. *f* 3 à *f* 3,3 65 à 72 p. w. voer *f* 2,25 à *f* 2,65. *Paardenboonen* *f* 5,40 *f* 5,75. *Gort* lager; grove *f* 7,90 à *f* 8,40; parel *f* 10,75 à *f* 13,5

SNEEK, 14 Dec. *Boter* *f* 37,50.

PROVINCIE NOORD-HOLLAND.
AANBESTEDING.

Op Woensdag den 29sten December 1852, des namiddags ten twe ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Noord-Holland, of, bij deszel afwezen, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, en bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het Lokaal van het Gouvernement te Haarlem, worden aanbesteed:

Het Bouwen van eene NIEUWE SCHOOL, en het doen v eenige WERKEN aan de Onderwijzers-Woning te Broek o Langendijk.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, waarop deze Aanbesteding zal geschieden, zal, nevens aan het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement te Haarlem, ter lezing liggen, te Amsterdam, in het Logement *het Wapen van Medemblik*, op den Dam, in het Koffijhuis *het Vosje*, bij het plein van de voormalige Beurs, in het Logement *het Harlinger Veerhuis*, op de Texelsche Kade, en in *de Bel*, op den hoek v het Haarlemmerplein; te Haarlem, in het Logement *de Kroon*, *het Noord-Hollandsche Koffijhuis*, in het Logement *de Oude Romol en Roskam*, en in het Logement *de Glazenwagen;* te Hoorn, in Logementen *het Onafgemaakte Schip* en *den Doelen;* te Alkmaar in de Logementen *den Rooden Leeuw*, *de Toelast* en *het Wapen van Haarlem;* aan den Helder, in *het Heeren-Logement;* te Nieuwe Diep, bij *Ihnen* en in het Logement *den Burg;* te St. Pancras Koedijk, Bergen, Schoorl, Warmenhuizen, Oud-Carspel, Noord Scharwoude, Zuid-Scharwoude en Broek op Langendijk, in *Dorps-Herbergen.*

De aanwijzing *in loco* zal plaats hebben op Vrijdag den 24sten December 1852, en nadere informatiën kunnen verkregen worde bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat E. DE KRUYFF, Haarlem, en bij den Ingenieur P. J. H. HAYWARD, te Alkmaar.

*** HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

Aan de belanghebbenden wordt herinnerd dat naar aanleiding van het Programma 1852, de Monsters VLA en HENNEP, ter beoordeeling moeten worden ingezonden op Maandag 20 December 1852, *vrachtvrij* aan de Algemeenen Secretaris te Rotterdam.

D. R. GEVERS DEYNOOT.

NIEUWE SCHOUWBURG TE HAARLEM.
Vrijdag 17 December 1852.

N°. 6 van het Abonnement.

Door Indispositie zal in plaats van **de Dood va Rolla**, worden opgevoerd **DE GRAVIN VAN ALTENBERG**, Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het fransch van *Gustave Vaez* en *Alphonse Royer*, door den Heer C H. HOVING.

*** Getrouwd:

'sGRAVENHAGE, den 15den December 1852.

Mr. J. POLS Weduwenaar van *J. H. Deketh*,
en
T. DEKETH.

*** Op den 21sten October is van een' ZOON bevallen *L. M. E. A. DOUWES DEKKER, BOUSQUET*;
TOELIES, bij [illegible]

*** Heden beviel vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *I. J. C. VAN DAM VAN ISSELT*, hartelijk geliefde Echtgenoot van

GRONINGEN, 10 December 1852.
S. P. KROS, Med. Doct., te *Zwolle.*

Eenige kennisgeving.

*** Mijne Echtgenoot *JULIANA ANDREÆ*, bevie heden voorspoedig van een' ZOON.

KAMPEN, 12 December 1852.
C. J. DE VRIESE.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *A. C. E KERN — SCHOLTEN.*

JUTPHAAS, 14 December 1852.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. A. VAN ROER* geliefde Echtgenoote van

GRAVE, 14 December 1852.
A. H. MOMMERS, Luit. der Artillerie.

*** Op den 9den December 1852, is te UTRECHT, in den ouderdom van 79 jaren en 7 maanden overleden Jonkvrouwe JOHANNA ADRIANA DE RUEVER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een langdurig ziekbed en langzaam verval van krachten, mijn geliefde Echtgenoot GEORG CONRAD LAUCK, in den ouderdom van ruim 74 jaren.

AMSTERDAM, 9 December 1852.
H. C. BEELER. Wed. *G. C. Lauck*.

Op begeerte des Overledenen, mogen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

*** Heden overleed na een langdurig lijden, tot mijne en mijner Kinderen bittere droefheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, GUILLAUME ROBERT, in den ouderdom van 54 jaren. Wat wij in hem verliezen zullen allen kunnen beseffen, die den overledene van nabij gekend hebben.

AMSTERDAM, den 9den December 1852.
A. U. KELLY, Wed. *G. Robert*.

De Affaire zal op denzelfden voet door de ondergeteekende, met medewerking van haren oudsten Zoon, gecontinueerd worden.

*** Heden trof mij en mijne beide Kinderen de zwaarste slag mijns levens, de almagtige God riep mijne dierbare Huisvrouw, NEELTJE NEDERBERG, in den ouderdom van bijna 54 jaren tot zich. In haar verlies ik eene teeder liefhebbende Echtgenoote, mijne Kinderen eene teeder zorgende Moeder. Gode wenschen wij te zwijgen.

Uit aller naam,

SCHOONHOVEN, den 10den December 1852.
C. FIJNVANDRAAT. Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, na langdurige ongesteldheid, tot innige droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn dierbare Echtgenoot, de Wel-Ed.-Gestr. Heer CORNELIS ALBERTI, in leven Kapitein-Kwartiermeester, in den ouderdom van ruim 44 jaren.

TIEL, den 11den December 1852.
C. VAN DOORN, Wede. *C. Alberti.*

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 80 jaren en 6 maanden, Mejufvrouw FREDERICA VREDENDUIN.
RIJP, C. JANTJES Pz.
10 December 1852. C. J. BEK.
Executeuren-Testamentair.

*** Hadden wij gisteren den treurigen pligt vervuld, om ons jongste Kindje ten grave te geleiden, heden trof ons de tweede gevoelige slag, door het overlijden van het eenigst ons nog overgebleven Kind, HENRIETTE MARIE, in den ouderdom van ruim twee jaren.
ZEIST, J. H. LEHMANN.
11 December 1852. A. P. LEHMANN,
COSTERMAN.

*** Heden overleed in den ouderdom van ruim 77 jaren, de Wel-Eerw. en Zeer Geleerde Heer P. L. JACOBS, Emeritus Predikant, laatst te *Strijen*.
AMSTERDAM, 12 December 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, aan eene uitterende ziekte, tot mijne bittere droefheid, mijn geliefde Broeder DIEDERIK LEONNARDUS BOS, in den ouderdom van ruim zes en dertig jaren. J. H. BOS.
RHENOY, den 13den December 1852.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, dewijl het den Heer van leven en dood behaagde, door den dood van mijne zijde weg te nemen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot LOUISE GERTHRUDE HAGENBERG. Zij bereikte den ouderdom van 50 jaren en 10 maanden. Een dertigtal jaren deelde zij met mij in het zoete en zure des levens. Met weemoed staar ik met mijne 10 Kinderen, haren innig liefhebbenden Broeder en menig' Vriend en Vriendin op haar graf. Evenwel zwijgen wij kinderlijk eerbiedig Gode, en troosten ons in de blijde hope des zaligen wederziens.
LIENDEN, A. LAMBRECHTS.
13 December 1852. Predikant.

*** Op den 14den December 1852, te HOORN overleden, Mejufvrouw BARTHA CATHARINA ENNEMA, in den ouderdom van ruim 40 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden.
Namens Broeders en Zusters,
N. ENNEMA.
Verzoeke van Condoleantie Brieven verschoond te blijven.

*** Heden overleed tot droefheid van haar Echtgenoot en Familie JAKOBA HEITZ, geboren VERHEUL.
UTRECHT, 15 December 1852.

*** *Dijkgraaf en Heemraden van den* AMSTEL en NIEUWER-AMSTEL, adverteren, dat ten Kantore van de *Associatie-Cassa* te Amsterdam, verkrijgbaar zijn, de stellen NIEUWE COUPONS, behoorende tot de nog onafgeloste Aandeelen in *de eerste Geldleening* à ƒ 350,000 en die *van de overgenomen schuld van het Hervormd Kerkgenootschap te Thamen aan den Amstel.* De belanghebbenden worden verzocht ten dien einde hunne stukken ten Kantore voormeld in te leveren, des *Dingsdags* en *Donderdags* van 10 tot 1 uur.

[illegible] September 1852, te Middelburg, overleden zijnde Mejufvrouw CUNERA NAATJE DE VRIES, Dochter van wijlen JAN DE VRIES, zonder, zooveel bekend is, eenige uiterste wilsbeschikking, welke op hare Nalatenschap nog van toepassing is, te hebben gemaakt, zoo worden bij deze zoodanige Personen, welke vermeenen geregtigd te zijn om zich als Erfgenamen *van 's Vaders zijde* der Overledene te gedragen, opgeroepen om zich ten spoedigste, met voldoende bewijzen opzigtens hun regt, bekend te maken aan den Notaris ABRAHAM VAN DEN BROECKE Az., te Middelburg.

*** INSTITUUT VOOR JONGE HEEREN.

Het Gemeente-Bestuur der Stad RHENEN, noodigt de zoodanigen uit die genegen zijn tegen 1°. Mei of Junij 1853 de betrekking van HOOFD-ONDERWIJZER op zich te nemen, in het aldaar in aanbouw zijnde Gebouw tot daarstelling van een Instituut tot Dag- en Kostschool voor Jonge Heeren, om zich daartoe in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven voor den 15den Januarij 1853, te vervoegen tot den Heer Burgemeester aldaar, bij wien nadere inlichtingen znllen te bekomen zijn. Zie verder Berigt in de *Nieuwe Bijdragen voor de Scholen*, der maand November 1852.

*** T. VAN DER HEIDEN, Onderwijzer te Heicop en Boeicop Prov. Z. H., verlangt tegen Maart, op billijke voorwaarden: Een' ONDERMEESTER van eenigen Rang, die de Kerkedienst kan waarnemen. Brieven *franco*, doch liefst in *persoon.*

*** LEERLING BOEKHANDEL.

Bij een' **Boekhandelaar**, tevens **Boekdrukker** en **Uitgever**, in eene der Steden van Z.-H. is gelegenheid ter opleiding van een JONG MENSCH, in bovengenoemde vakken. Reflecterenden kunnen geplaatst worden *met of zonder Inwoning.* Adres met *franco* Brieven, onder Lett. A. B., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** IN NOORD-BRABAND,

wordt voor een JONG MENSCH van de Prot. Godsdienst gevraagd, Kost en Inwoning, met huisselijk verkeer. Indien de gelegenheid zich aanbood dat hij zich tevens met eenige bezigheid onledig kon houden, zou zulks niet onaangenaam wezen. Opgaven van prijs als anderzins worden verzocht, onder Letters N. K., *franco*, bij J. VAN BONGA, te Amsterdam.

*** Men verlangt tegen Februarij e. k. in Gelderland, een' ongehuwden TUINMAN, van de P. G., zijn vak grondig verstaande en vooral van goede getuigschriften voorzien, omtrent een braaf zedelijk gedrag. Brieven *franco*, onder Letter X., bij de Boekh. Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, te Tiel.

*** Eene fatsoenlijke ouderlooze JUFVROUW, belijdende de P. G., ongeveer dertigjarigen leeftijd, wenscht gelegenheid te vinden, de Besturing eener fatsoenlijke Huishouding waar te nemen of ook behulpzaam te zijn. Salaris is van zeer ondergeschikt belang, het doel is nuttig bezig te zijn en eene aangename vriendschappelijke behandeling te genieten. Reflecterenden kunnen zich met *franco* Brieven vervoegen, onder Letters Y. Z., bij den Boekhandelaar J. ANGELIER, te Utrecht.

*** Eene fatsoenlijke *Burger Jufvrouw*, van middelbare jaren, Geldersche van geboorte, van de Prot. Godsdienst, zag zich gaarne tegen Februarij of Mei geplaatst tot ASSISTENTIE in een Huishouden of als KAMENIER, zijnde in zoodanige betrekking onder de eerste Familiën werkzaam geweest, en door sterfgeval buiten betrekking, kunnende van haar gedrag en bekwaamheid de meest voldoende getuigen overleggen. Iemand hiertoe genegen zijnde, gelieve zich met *franco* Brieven te vervoegen, onder Letter A., bij den Boekhandelaar J. WEDDING, te Harderwijk.

*** De Deelgenooten in de *Bataafsche Brandwaarborg-Maatschappij*, opgerigt op 1 Januarij 1806, thans onder de Directie van den ondergeteekende; welke begeeren begrepen te zijn in de bij de wetten bepaalde uitlooting van ZES Deelgenoten, geregtigd, om bij de jaarlijksche REKENING te assisteren, worden verzocht, zich daartoe voor den laatsten December 1852 schriftelijk aantegeven aan den Directeur of den Correspondent onder wiens afdeeling zij behooren; zullende aan die, welke uitgeloot worden, in tijds nadere aanschrijving worden gedaan van den dag, het uur en de plaats, waarop *alhier* de rekening van het *zeven en veertigste* Maatschappelijk jaar zal worden opgenomen en gesloten.
's Gravenhage, den 14den December 1852.
F. v. RIEMSDIJK.

*** *De* **ZILVEREN PENNINGEN VOOR HH. BURGEMEESTEREN**, *die op 's Rijks-Munt vervaardigd worden en eerlang gereed zijn, zullen of bij de Provinciale Gouvernementen of bij de Graveurs van 's Rijks-Munt verkrijgbaar worden gesteld.*
Op de **ZILVEREN MODELKETENEN** *worden bestellingen aangenomen, bij alle Goud- en Zilversmeden, bij wie de teekeningen voorhanden zijn.*

*** HAARLEMSCHE GAS-FABRIEK.

BELANGRIJKE PRIJSVERMINDERING
DER
GAS-KOKE
ZOO LANG DE VOORRAAD STREKT.

Van heden af is de prijs der KOKE verminderd op 75 Centen per 32 Ned. ℔ (circa een Mud). Het te huis brengen van *Koke* geschiedt op de gewone wijze.

*** FRANCK'S GEZONDHEIDS-PILLEN

zijn zacht Laxerend, Slijmafdrijvend en nuttig bij Lever-Ongesteldheden. Men adressere zich, *franco*, te Rotterdam, bij den Heer F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

BELANGRIJK BERIGT. Al de Doosjes die niet met *groen lak* waarop de Letters A. R. verzegeld zijn, moeten als *namaak* beschouwd worden.

*** TE HUUR TEGEN MEI 1853,
OP HET LANDGOED *OLDHORST* TE *OLDEBROEK.*

1°. Het HEERENHUIS, geheel of gedeeltelijk met regt van Jagt en Visscherij, en vrije Wandeling.
2°. De TUINMANSWONING, met Tuinen en Broeijerij enz. de Tuinen te aanvaarden 22 Februarij 1853.
3°. Eene WONING, bestaande in drie Vertrekken, Keuken en Keldertje, benevens Schuur, Stal en Tuin, zeer geschikt voor eene Uitspanning, welligt vroeger te aanvaarden.

Om inlichtingen adresseren men zich met *franco* Brieven, aan den Notaris Mr. G. A. HOEFHAMER te Elburg.

BELANGRIJKE VERKOOPING
VAN
PENNINGEN EN MUNTEN,
in het Verkoop-Lokaal te Haarlem,
Donderdag 16 December 1852.
Verkocht N°. **1607—2400** pm.
Zaturdag 18 December 1852, *ten half elf ure beginnen met de Merovingische Munten. N°.* **3133.**

*** JAPAN EN CHINA.

A. B. VAN DER VIES en J. W. MIJNSSEN, Makelaars, continueren tot en met Dingsdag 21 December 1852, in den *Garnalen Doelen* te Amsterdam, te verkopen: De partij JAPANSCHE, CHINESCHE en O. I. GOEDEREN, in vorige aankondigingen omschreven.

*** HOUTVERKOOPING, op de Hofstede *Veenenburg*, onder Lisse, op Dingsdag den 28sten December 1852, des morgens ten 10 ure, te beginnen aan den Straatweg, over het Hek van gemelde Hofstede, van eenige EIKEN-, POPULEN-, WILLIGEN- en LINDEN-BOOMEN, benevens eene aanzienlijke partij extra zwaar ESSCHEN-, ELZEN-, EIKEN- en BERKEN-HAKHOUT, staande op Struik.

*** PUBLIEKE VERKOOPING.

Op Dingsdag den 28sten December 1852, des morgens ten 10 ure, zal ten overstaan van den te Winkel residerenden Notaris A. R. SLOOS, te Kolhorn, in het nagemelde Logement worden geveild en ter verkoop gepresenteerd: Het in 1845 geheel nieuw gebouwde en allezins goed ter nering staande LOGEMENT, genaamd *DE ROODE LEEUW*, benevens de daar nabij staande en mede in 1850 nieuw gebouwde Inrijstal, alles staande aan den Westvriesschen Dijk te Kolhorn, Gemeente Barsingerhorn, Kadastraal aangewezen in Sectie B, N°. 384 en 705.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alsmede bij den Heer E. T. SCHELTINGA WINTERBERG, te Nieuwe Niedorp, terwijl het Perceel inmiddels *Uit de Hand te Koop* is, bij laatstgemelde als daartoe speciaal gemagtigd.

*** VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

Op nader te bepalen dag in de maand Maart en April 1853, zal binnen de Stad Zierikzee, in het openbaar worden verkocht:

De BAANDER-HEERLIJKHEID *VAN HAAMSTEDE*, in het Eiland Schouwen, Provincie Zeeland, en daarbij behoorend SLOT *HAAMSTEDE*, met Stal, Tuinen en uitgestrekt Bosch, beplant met een groot getal zware Eiken, Esschen, Beuken en andere opgaande Boomen; voorts Duingrond, Woonhuizen, Tuingronden, Regt van Jagt, Chijnsen, Erfpachten en andere Regten, benevens eene HOFSTEDE, en onderscheidene Percelen BOUW- en WEILAND en BOSCH, alles gelegen in het Eiland Schouwen en hebbende te zamen eene grootte van 463 Bunders, 7 Ellen.

Nadere informatiën te bekomen bij den Heer L. L. BOLLE, Burgemeester te Haamstede, en ten Kantore van den Notaris Mr. J. J. ERMERINS, te Zierikzee. Brieven *franco.*

*** Bij de GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg, is uitgegeven:

WOORDENBOEKJE
van de meest in gebruik zijnde Benamingen in de
HOLLANDSCHE, FRANSCHE EN ENGELSCHE TALEN,
BENEVENS EENIGE REGELEN VOOR DE UITSPRAAK DER ENGELSCHE TAAL.
VIERDE VEEL VERMEERDERDE UITGAVE.
PRIJS 40 CENTS.

Alle aanprijzing is overbodig van een Werkje, waarvan reeds **drie talrijke drukken** geheel zijn uitverkocht, en waarvan de vele aanvragen nog dagelijks de behoefte doen gevoelen. Immers, door de zamenvatting in een beknopt bestek, van de meest gebruikelijke woorden, welke naar den aard der zaken in rubrieken zijn verdeeld, is het even geschikt tot het aanleeren van Woorden voor eerstbeginnenden, als het den meer gevorderden een nuttig Handboekje is, dat voor hen dikwijls het gebruik van verscheidene volumineuse en kostbare Boekdeelen kan vervangen. Bovendien treft men er verscheidene benamingen in aan, die men in andere Woordenboeken te vergeefs zou zoeken.

*** K. FUHRI, te *'s Gravenhage*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

UIT HET GHETTO.
JOODSCHE VOLKSVERTELLINGEN
UIT
BOHEME,
VAN
LEOPOLD KOMPERT.
Uit het Hoogduitsch Vertaald door
J. OUDIJK VAN PUTTEN.

Een Deel met Gelithographiëerde Titel. Prijs ƒ 3,—.

De Vertaler zegt in zijne Voorrede:

Ik mag vertrouwen, dat de vertolking dezer Joodsche Karakterschilderingen velen welgevallig wezen zal. Zij hebben al het verdienstelijke wat natuurlijkheid en waarheid aan scheppingen van dezen aard kunnen schenken. En vormen zij het getrouwe beeld van hetgeen de Israëliet in andere landen lijden moet en derven, zoo doen zij tegelijk uitkomen, hoe gezegend zijn lot is, waar hij ons onder zijne woonstede mogt vinden.

*** Bij den Boekhandelaar K. VAN HULST, te Kampen, is van de pers gekomen en alom verzonden:

VOORLEZING
OVER
HET BIJWERK
VAN GELEERDEN EN ONGELEERDEN
Gehouden, den 17den November 1852,
IN HET DEPARTEMENT KAMPEN DER MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN,
door H. A. BENIT. **Prijs 50 Cents.**

K. Wolffs,
BEKNOPT OVERZIGT
VAN DE
VERVOEGINGEN DER FRANSCHE TAAL.
BEVATTENDE:

De Hulpwerkwoorden, de vier regelmatige Vervoegingen, die der Lijdende, Bedrijvige, Onzijdige en Wederkeerige Werkwoorden, — benevens twee Vergelijkingstafels, vermeerderd met een beknopt overzigt van de Onregelmatige Werkwoorden, door M. KEIJZER. Naar de tweede Hoogduitsche uitgave.
Prijs 20 Cents.

VERWALDINK
OF
ONS DORPSLEVEN.
LOSSE SCHETSEN EN HERINNERINGEN VAN HEIN BAT, DIE BIJ DEN DORPS-DOMINÉ IN HUIS WOONDE.
Prijs ƒ 2,00.

Dit geheel oorspronkelijke Werk, in eenen boeijenden stijl geschreven, is in denzelfden geest als de *Pastorij van Mastland.*

*** Bij JOH. ROEM, te Alkmaar, kwam van de pers:

LEVENSBESCHRIJVING

VAN

DR. CLAUS HARMS.

Door hemzelven medegedeeld; uit het Hoogd. Vertaald, door Ds. M. COHEN STUART. Met Portret Prijs *f* 3,50.

In het laatste N°. van de *Boekzaal* wordt dit uitnemend Boek, zeer aangeprezen en zegt er onder anderen van: „ Moge het komen in veler handen, *vooral* van **Evangeliedienaars** en **Studenten** en van dezulken, **die zich toeleggen op kennis van het menschelijk hart.**"

LANDBOUWERS!

Bij GEBR. CAMPAGNE, te Tiel, ziet **op heden** het licht:

DE TUSSCHENTEELT OP BOUWLANDEN. Eene Landhuishoudkundige bijdrage van Mr. B. D. G. WARDERBURG. Prijs 80 Cents.

☞ Dit echt practisch geschrift mag geen Landbouwer ongelezen laten.

Zij debiteren mede met succes:

VERHANDELING OVER HET DRAINEREN, door C. E. BERGSMA, Hoogleeraar te Utrecht. Met vele Afbeeldingen. Prijs 60 Cents.

*** Bij alle Boekhandelaars zijn voorhanden:

PROSPECTUS en EERSTE AFLEVERING van

LAMARTINE,

DE VOLKSBESCHAVER.

VRIJ VOOR NEDERLANDERS BEWERKT DOOR

JOHS. PHS. VAN GOETHEM.

Drie vellen druks met gekl. omslag voor den goedkoopen prijs van 35 Cts. per Aflev. Men wordt verzocht de 1e Aflev. open te snijden en te lezen, omdat den beroemden Schrijver zijn plan breedvoerig daarin ontwikkelt heeft.

WIE WAS MARIA MONK,

DE ZOOGENAAMDE

ZWARTE NON?

is heden bij C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam, van de Pers gekomen en in alle Boekwinkels tegen 25 Cts. te bekomen.

*** G. W. VAN DER WIEL, te *Arnhem*, geeft uit:

TOESPRAAK,

OP DEN GEDENKDAG VAN LEIDENS ONTZET,

door Professor **J. H. SCHOLTEN.** Prijs 15 Cents, N°. 12 van de Leerredenen, tot bevordering van Evang. kennis en Chris. leven, 7e *Jaarg.* Per Jaargang *f* 1,20. De volgende zal zijn van Dr. *B. ter Haar*, te Amsterdam. *Zeven compl. Jaarg. f* 4,00; losse Jaarg. tot 1851 à 90 Ct.

*** GEBR. MULLER, te 's Hertogenbosch, geven uit:

Beschouwingen

OVER HET

AESTHETISCHE DER BOUWKUNST

eerste gedeelte.

GRIEKSCHE EN ROMEINSCHE STIJL.

NAAR HET ENGELSCH

DOOR EEN' BOUWKUNDIGE.

Met Acht Platen.

Gebonden in Linnen Band en Vergulden Stempel

PRIJS *f* 2.

*** GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam, hebben heden uitgegeven en verzonden:

WOORDEN VAN

TROOST EN BESTURING

IN DAGEN VAN DROEFHEID EN ROUW.

LEERREDENEN

VAN

Bernard ter Haar.

Een Deel gr. 8°. Prijs *f* 2,90 Ingenaaid.
„ „ 3,40 geb. in geheel linnen Band.

Vroeger verschenen:

I. *De ware, boven alles begeerlijke vrijheid, door Christus verkrijgbaar. Leerrede over* Johannes VIII: 36, door B. TER HAAR. Prijs *f* -,40.

II. *De Voorregten en Roeping der Vrouw als discipelinne des Heeren.* Naar het Engelsch van H. S. SMITH, door C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.
Een deel kl. 8°. Prijs ingenaaid *f* 1,40.
„ gebonden „ 1,80.

VOOR LANDBOUWERS,

kwam bij JOH. ROEM, te Alkmaar, van de pers:

DE SCHEIKUNDE

IN HARE TOEPASSING OP DEN

LANDBOUW.

Prijs 75 Cents.

Een GOEDKOOP en ZAAKRIJK Boekske.

Door den Boekhandelaar K. FUHRI, te 's Gravenhage is gedrukt en alom verzonden:

DICHTWERKEN

VAN

VAN WINTER EN VAN MERKEN

UITGEGEVEN DOOR

H. TOLLENS Cz.

Eerste Deel. Tooneelpoëzy. Met Platen.

In Karton. Prijs *f* 2,80.

Waar VONDEL en CATS en HELMERS en BILDERDIJK en eene geheele reeks van Oud-Nederlandsche Dichte[rs] in nieuw en behagelijk Formaat worden herdrukt, mogten VAN WINTER en VAN MERKEN niet langer achterblijve[n]. Onze gevierde en hooggeachte Volksdichter de Heer TOLLENS liep met deze Gedichten zóó hoog, dat zulks d[en] Uitgever moed gaf tot het wagen eener dergelijke onderneming; vooral ook omdat de uitgave op zijnen naam [en] onder zijn toezigt geschieden zou. — Z.Ed. zegt aan het einde van het Voorberigt voor het eerste Deel:

„ Ik wil den wensch niet ontveinzen, dat mijne aansporing den Uitgever tot eer en voordeel moge gedijen en dat zijne ondernemin[g] met den bijval van het kunstlievend publiek moge worden bekroond. Ik zou mij beschaamd en bedrogen zien, wanneer het mo[gt] blijken, dat de kunstsmaak eene zoo volstrekte verandering had ondergaan, dat de in hunnen tijd zoo zeer gevierde dichters door h[et] tegenwoordig geslacht op te geringen prijs geschat wierden, om een zetel te mogen innemen of behouden in den kring van late[re] Zangers, wier Muze wel eens wat bonter en zwieriger van opschik is, zonder daarom met meerdere zorg gekleed te zijn."

Terwijl hij elders in die Voorrede zegt:

„ Men ziet in latere jaren wel eens met een gevoel van meerderheid en minachting op den autenr terug, aan wien men vroege[r] menig genoegelijk uur heeft te danken gehad, en schaamt er zich wel eens heimelijk over, dat men zich ooit door middelmatige [en] mindersoortige talenten heeft laten aantrekken en bekoren. Ik althans heb mij meermalen op zulk een aanmatiging betrapt, en mi[j] daarbij van ondank beschuldigd. Maar het is niet alleen een beter gevoel — het is niet alleen erkentelijkheid voor het genot, d[at] het lezen en herlezen dezer gedichten mij in mijne jeugd verschaft heeft, het is niet alleen de herinnering aan het genoegen, waar[] mede ik, die een vurig beminnaar en een ijverig bezoeker van den Schouwburg geweest ben, meer dan een dezer Treurspelen he[b] zien opvoeren, waaruit mijne blijvende hoogschatting voor hunne dichters ontspruit. Ook nu weder, terwijl ik, met de pen in d[e] hand, hier en daar een letter uitwerpende of invoegende, deze dichtwerken geleidelijk herlees, geschiedt zulks meestal met een ver[]nieuwd en een verlevendigd genoegen. Ook nu, in lateren leeftijd, voeg ik mijne stem (indien daaraan eenig gezag te hechten is) bij den eenparigen lof, waarmede een HELMERS, een LOOTS, een ABRAHAM VEREUL en vele anderen mijner oude kunst[] vrienden, die mannen waren toen ik een knaap was, de verdiensten van VAN WINTER en VAN MERKEN openlijk en me[t] warmte hebben gehuldigd."

Prospectus en Inteekenlijst zijn alom te bekomen. — De Inteekening staat open tot 1 Februarij 1853.

*** Door den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, te *Utrecht*, worden voor den Jaargang 1853, weder Inteekenaren aangenomen op het

CHRISTELIJK MUSEUM.

TIJDSCHRIFT TER BEVORDERING VAN CHRISTELIJK LEVEN.

Elke maand verschijnt hiervan eene Aflevering van twee vellen druks met eene fraaije Plaat BIJ IEDER NUMMER. Dit werk wordt uitgegeven onder medewerking van meer dan tachtig Predikanten, (zie Prospectus in elken Boekwinkel voorhanden). De prijs per Aflevering is om niemand af te schrikken bepaald gebleven op vij[f] **en twintig Cents.**

*** Bij BROESE & COMP., te Breda, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

DE KLEINE OORLOG, in zijne verschillende betrekkingen. Naar het Hoogduitsch van HEINRICH VON BRANDT, (Pr. Generaal-Majoor en Brigade-Kommandant.) Door J. J. VAN MULKEN, Luit.-Kolonel, Kommandant van het Instructie-Battaillon. Tweede druk. (Herzien naar de tweede vermeerderde Hoogduitsche Uitgaaf.) Met drie Plans . . . . à *f* 1,80.

Voorts wordt met veel succes door hen gedebiteerd:

I. DE OORLOG OP JAVA VAN 1825 TOT 1830. Hoofdzakelijk bewerkt naar de nagelatene Papieren van Z. Exc. den Luitenant-Generaal Baron MERKUS DE KOCK, door A. W. P. WEITZEL, 1e Luitenant bij de Jagers. Met eene Kaart van het Oorlogstooneel in Steendruk, en eenige Schetsen in Houtsnêe. 1e Deel à *f* 3,90. Het Tweede Deel is ter Perse.

II. VERHANDELING OVER DEN WEDERSTAND VAN BALKEN EN IJZEREN STAVEN, derzelver veerkracht in aanmerking nemende, naar aanleiding der latere Theoriën en Proeven. Door I. P. DELPRAT, Kolonel-Ingenieur. Met eene Plaat en twee uitsluitende Tabellen. Tweede vermeerderde druk.

In dezen tweeden druk is gebruik gemaakt van hetgeen over den wederstand der Balken in latere Geschriften is bekend gemaakt, alsmede iets bijgevoegd over den wederstand van staven tegen wringende krachten. à *f* 1,40.

III. OVER DE DRUKKINGEN OF BOTSINGEN DIE DE AFFUITEN ONDERGAAN, bij het ontbranden der ladingen in de daarop geplaatste Vuurmonden. Door denzelfden . . . . à *f* 0,90.

IV. OVER DE DRUKKING VAN AARDE TEGEN BEKLEEDINGS-MUREN, benevens ontwikkeling der voornaamste formulen voor de afmetingen dezer Muren. Door denzelfden . . . . à *f* 0,40.

V. OVER DE GRONDBEGINSELEN VAN HET ONDERRIGT EN DE TAKTIEK DER KAVALERIE, gevolgd door een woord over de Rijkunst . . . . . à *f* 1,40.

VI. VELDDIENST VOOR ONDEROFFICIEREN EN MANSCHAPPEN DER KAVALERIE, door den Majoor J. C. FUNDTER . . . . à *f* 0,50.

VII. VELDDIENST TEN DIENSTE VAN DE ONDEROFFICIEREN DER INFANTERIE, bij het Nederlandsche Leger. Met vier Platen. Door J. J. VAN MULKEN, Luit.-Kolonel, Kommandant van het Instructie-Bataillon. 5e Druk . . . . à *f* 0,90.

*** De GEBROEDERS VAN CLEEF te 's Gravenhage geven uit:

NEDERLAND EN VENETIE,

door Jhr. Mr. J. C. DE JONGE,

STAATSRAAD, ARCHIVARIUS VAN HET RIJK.

Inhoudende de Geschiedenis: 1°. der *Staats-*, 2°. der *Handels-*, 3°. der *Kunst-*, *Wetenschappelijke en Letterkundige betrekkingen tusschen die beide Staten*, in gr. 8°. *f* 4,80.

Van denzelfden Schrijver zijn nog Exemplaren voorhanden van de

GESCHIEDENIS VAN HET NEDERLANDSCHE ZEEWEZEN,

van de vroegste tijden tot de inlijving in Frankrijk, geput uit echte bronnen, en vervat in *tien* lijvige Boekdeelen, in groot octavo, met Platen, Kaarten, Facsimile's, Plans, Wapens en Portretten, waarvan de Prijs ***f* 51,20,** thans *tijdelijk* bepaald is op ***f* 30,00.**

Mede bij de GEBROEDERS VAN CLEEF te Amsterdam en alom te bekomen.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, i[s] op heden uitgegeven en verzonden:

VRIJMOEDIGE GEDACHTEN

OVER HET

HOOGER ONDERWIJS.

Naar aanleiding van het Ontwerp van Wet op he[t] Hooger Onderwijs door de Staats-Commissie, benoemd bij Kon. besl. van 15 Jan. 1849.

I. *Over Staats-Examina.* II. *Over het Onderwijs aan de Hooge Scholen.* III. *Over de vestiging van Hooge Scholen in ons Vaderland.*

Prijs 70 Centen.

*** De Heer S. J. VEEN, van Purmerend, zendt ons het berigt, dat de Echtgenoote van den Heer DEKKER, Deurwaarder te Rijp, door het gebruik van **DU BARRY'S REVALENTA** van eene Maagziekte genezen is, waaraan zij sedert twee jaren lijdende was. Gedurende al dien tijd had zij eene slechte Spijsvertering en soms hevige Pijnen, die geregeld bedorven Adem en Diarrhae ten gevolge hadden. Zij heeft slechts 2 doozen gebruikt, eene van *f* 2 en eene van *f* 3½ en geniet nu sedert twee maanden reeds de beste gezondheid.

De **REVALENTA ARABICA** is even als Arrowroot, een Plantenvoedsel, dat versterkt en ligt verteerbaar is; het bezit bovendien de eigenschappen, verzwakte verterings-organen en alle door gebrekkige spijsvertering ontstane ziekten zonder Medicineren, bijzondere diëet of oppassing, te genezen.

Nadere berigten worden gratis afgegeven in onderstaande Dépôts.

De groote doozen hebben in verhouding tot den prijs al klimmende meer gewigts-inhoud dan de kleinere en zijn voordeeliger voor den verbruiker. (12/17 52.)

Amsterdam, Verkoophuis.	Hasselt, *H. J. v. d. Vegt.*
Akkrum, *Pieter K. de Groot.*	's Hertogenbosch, *F. L. Welsch.*
Alkmaar, *J. Brongers Gz.*	Hindelopen, *David de Jong.*
Almelo, *C. Rossmark.*	Hoorn, *L. B. Ruttenberg.*
Apeldoorn, *Bruno Tideman.*	Kampen, Mej. *M. Vooght.*
Arnhem, *G. W. Tikkel.*	Kollum, *C. Nikot.*
„ *R. B. de Roos.*	Lamswaarde, *J. van Braband.*
„ *G. Rogmans.*	Leeuwarden, *S. P. Postma.*
Assen, *H. P. A. v. Gorcum.*	„ *J. J. van Hagen.*
Axel, *Verbeek Vrolijk.*	Leyden, *A. Dirks.*
Bergen-op-Zoom, *D. Pouwels.*	Luxemburg, *J. Rhoese.*
Bodegraven, *J. B. E. C. Schlatman.*	Maastricht, *Primavesi*, cadet.
Bolsward, *S. S. Oosterbaan.*	Meppel, Wed. *Branderhorst.*
Boxmeer, *C. Muller.*	Middelburg, *J. C. Kries.*
Breda, Wed. *Wierix Folla.*	Nieuwediep, *T. Groen*, Verkooph.
Delft, *J. T. Wagner.*	Nijmegen, *Gebr. Swemmelaar.*
Delfzijl, *A. W. C. Keyzer.*	Olst, *A. van Enck.*
Deventer, *J. Muller.*	Oudshoorn, *G. v. d. Boom.*
„ Wed. *S. F. Lamerens.*	Purmerend, *S. J. Veen.*
„ *J. L. v. Ruyven.*	Roermonde, *J. J. Romen.*
Doesburg, *H. Lebbink.*	Rotterdam, *J. A. Klinger en Co.*
Doetinchem, *W. J. Raadgeep.*	Schagen, *G. C. Koning.*
Dokkum, *A. Schaafsma.*	Schiedam, *N. Roepius.*
Dordrecht, *J. Veth Jr.*	Sittard, *Colen Pakbier.*
Edam, *J. F. Akkerboom Jr.*	Sneek, *P. T. Potma.*
„ *P. de Boer Pz.*	Thiel, *L. Ulfelder.*
Enschede, *M. Zilverberg.*	Tilburg, *C. H. Domhoff.*
Franeker, *K. Drager.*	Utrecht, *T. Uhlenbroek.*
Goes, *C. Vroeke.*	„ *L. J. R. Bosch*, Lijnmarkt.
Gorinchem, *H. Bodery.*	Veendam, *S. Savenye.*
Gouda, *A. Goedraad.*	Wageningen, *W. J. Tibout.*
Groningen, *C. Rikkers.*	Winschoten, *G. Wasman.*
„ *M. Gaasbeek.*	Zaandam, *G. Traus*, Apoth.
Haarlem, *J. Larsen.*	Zaandijk, *P. de Boer.*
„ *J. P. Karthaus.*	Zierikzee, *C. v. Schaïk.*
's Hage, *Sack en Co.*	Zutphen, *J. H. A. Wanslewen.*
Harderwijk, Wed. *G. Tijhoff.*	„ Verkooph. v. *Ulderink.*
Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*	Zwolle, *A. A. v. d. Kolk.*

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.